EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 25.2.2014.
COM(2014) 99 final

KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

par to, kā tiek īstenota Direktīva 2009/31/EK par oglekļa dioksīda ģeoloģisko uzglabāšanu

KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

par to, kā tiek īstenota Direktīva 2009/31/EK par oglekļa dioksīda ģeoloģisko uzglabāšanu

1. IEVADS

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/31/EK par oglekļa dioksīda ģeoloģisko uzglabāšanu un grozījumiem Padomes Direktīvā 85/337/EEK, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvās 2000/60/EK, 2001/80/EK, 2004/35/EK, 2006/12/EK, 2008/1/EK un Regulā (EK) Nr. 1013/2006[1] (tā dēvētā Oglekļa dioksīda uztveršanas un ģeoloģiskās uzglabāšanas direktīva — turpmāk „*CCS* direktīva") tika pieņemta 2009. gada 23. aprīlī vienlaikus ar citām 2009. gada klimata un enerģētikas paketes[2] daļām. *CCS* direktīva nosaka tiesisko regulējumu videi drošai oglekļa dioksīda (CO_2) ģeoloģiskai uzglabāšanai, lai palīdzētu mazināt klimata pārmaiņas. *CCS* direktīvas mērķis ir nodrošināt to, lai nav nozīmīga CO_2 noplūdes riska vai kaitējuma veselībai vai videi, un novērst negatīvo ietekmi uz transporta tīkla vai uzglabāšanas vietu drošību. Šī direktīva paredz prasības attiecībā uz visu uzglabāšanas vietas ekspluatācijas laiku. Tajā ir arī noteikumi par *CCS* uztveršanas un transportēšanas posmiem, lai gan šīs darbības lielākoties aptver esošie ES vides tiesību akti, piemēram, Ietekmes uz vidi novērtējuma (IVN) direktīva[3] vai Rūpniecisko emisiju direktīva[4] līdz ar *CCS* direktīvas ieviestajiem grozījumiem. Ar 31.–37. pantu ir grozīti septiņi ES vides tiesību akti, *inter alia*, lai pārvarētu juridiskos šķēršļus CO_2 ģeoloģiskai uzglabāšanai.

Saskaņā ar *CCS* direktīvas 27. panta 1. punktu dalībvalstīm ir jāiesniedz Komisijai ziņojums par šīs direktīvas īstenošanu, ko sagatavo, par pamatu izmantojot Komisijas pieņemtu anketu[5]. Dalībvalstu ziņojumi, kas iesniegti Komisijai no 2011. gada jūlija līdz 2013. gada aprīlim, ir iekļauti šajā Komisijas pirmajā ziņojumā par *CCS* direktīvas īstenošanu, kā noteikts 38. panta 1. punktā.

Plašāki politikas jautājumi šajā jomā, piemēram, iespējas veicināt *CCS* demonstrējumus un agrīnu ieviešanu, ir iekļauti konsultatīvajā paziņojumā par Eiropas turpmāko rīcību oglekļa dioksīda uztveršanas un uzglabāšanas jomā[6] un Eiropas Parlamenta nesen pieņemtajā rezolūcijā par 2013. gada īstenošanas ziņojumu „Oglekļa uztveršanas un glabāšanas tehnoloģijas izstrāde un izmantošana Eiropā"[7] .

2. VISPĀRĒJIE IEVIEŠANAS PANĀKUMI

Saskaņā ar *CCS* direktīvas 39. panta 1. punktu dalībvalstīs ir jāstājas spēkā normatīvajiem un administratīvajiem aktiem, kas vajadzīgi, lai līdz 2011. gada 25. jūnijam izpildītu šīs direktīvas prasības. Līdz minētajam datumam tikai dažas dalībvalstis bija paziņojušas par pilnīgu vai daļēju transponēšanu, tāpēc Komisija 2011. gada jūlijā 26 dalībvalstīm nosūtīja oficiāla paziņojuma vēstules par valstu pasākumu nepaziņošanu. Līdz 2013. gada oktobrim

---

1 OV L 140, 5.6.2009., 114.–135. lpp.

2 http://ec.europa.eu/clima/policies/package/index_en.htm.

3 Padomes 1985. gada 27. jūnija Direktīva 85/337/EEK par dažu sabiedrisku un privātu projektu ietekmes uz vidi novērtējumu (OV L 175, 5.7.1985., 40.–48. lpp.).

4 Eiropas Parlamenta un Padomes 2010. gada 24. novembra Direktīva 2010/75/ES par rūpnieciskajām emisijām (piesārņojuma integrēta novēršana un kontrole) (OV L 334, 17.12.2010., 17.–119. lpp.).

5 Komisijas 2011. gada 10. februāra Lēmums Nr. 2011/92/ES (OV L 37, 11.2.2011., 19.–24. lpp.).

6 COM(2013) 180 *final*; apspriešanas rezultātu kopsavilkums ir pieejams šajā tīmekļa vietnē: http://ec.europa.eu/energy/coal/ccs_en.htm.

7 2013/2079(INI).

visas dalībvalstis bija Komisijai paziņojušas par transponēšanas pasākumiem. Tāpēc līdz 2013. gada novembrim Komisija izbeidza 19 no 26 pārkāpumu lietām. Vairums dalībvalstu ir pabeigušas direktīvas transponēšanu, bet Austrija, Īrija, Kipra, Slovēnija, Ungārija un Zviedrija vēl nav paziņojušas par transponēšanas pasākumu pabeigšanu. Tā kā visi paziņojumi nebija iesniegti, Komisija 2013. gada novembrī minētajām sešām dalībvalstīm nosūtīja argumentētus atzinumus[8]. Viena no dalībvalstīm, kas saņēma oficiālu paziņojuma vēstuli par pasākumu nepaziņošanu, līdz šā ziņojuma sagatavošanai bija paziņojusi par transponēšanas pasākumiem; pilnīguma pārbaude tiks pabeigta līdz 2014. gada pavasarim. Komisija ir sākusi pārbaudīt, vai paziņotie pasākumi, kas ir pilnīgi, arī pēc būtības atbilst *CCS* direktīvas noteikumiem.

Dalībvalstis izvēlējās atšķirīgas pieejas *CCS* direktīvas transponēšanai. Dažas dalībvalstis nolēma tikai grozīt esošos tiesību aktus, bet vairums dalībvalstu izvēlējās pieņemt jaunus īpašus tiesību aktus par CO_2 ģeoloģisko uzglabāšanu un grozīt esošos tiesību aktus. Tika izmantotas līdzīgas pieejas to sešu ES direktīvu grozījumu transponēšanai, kas noteikti *CCS* direktīvas 31.–35. un 37. pantā, un arī grozījumiem esošajos tiesību aktos daudzviet ES ir dažas kopīgas iezīmes — 17 dalībvalstis grozīja valsts vides tiesību aktus un 8 no šīm dalībvalstīm grozīja arī tiesību aktus derīgo izrakteņu ieguves jomā. Saskaņā ar *CCS* direktīvas 23. pantu katrai dalībvalstij jānorīko kompetentās iestādes, kas ir atbildīgas par šajā direktīvā noteikto pienākumu izpildi. Dažas dalībvalstis izvēlējās vienu kompetento iestādi, bet vairums dalībvalstu sadalīja pienākumus vairākām iestādēm, jo *CCS* attiecas uz dažādām regulējuma jomām. Vairumā gadījumu izvēlētās kompetentās iestādes ir vides aizsardzības iestādes (18 dalībvalstīs) vai atbildīgās iestādes ekonomikas, enerģētikas un derīgo izrakteņu ieguves jomā.

Saskaņā ar *CCS* direktīvas 4. panta 1. punktu dalībvalstis saglabā tiesības noteikt apgabalus, kuros var izvēlēties uzglabāšanas vietas, tostarp tiesības neatļaut uzglabāšanu attiecīgās valsts teritorijas daļās. Dažas dalībvalstis ir sākušas noteikt iespējamās CO_2 uzglabāšanas vietas. Tomēr lielākajā daļā dalībvalstu vēl nav pabeigta novērtēšana. ES projekta „*GeoCapacity*" ietvaros tika novērtēta CO_2 uzglabāšanas ietilpība[9], un tika noskaidrots, ka 21 iesaistītajā dalībvalstī teorētiski iespējamā uzglabāšanas ietilpība ir 87 Gt CO_2 (69 Gt dziļos sālsūdens nesējslāņos, 17 Gt izsmeltās ogļūdeņražu atradnēs un 1 Gt neizmantojamās ogļu iegulās).

Vairums dalībvalstu atļauj CO_2 ģeoloģisko uzglabāšanu, tomēr dažas dalībvalstis ir ziņojušas par savu lēmumu daļā to teritorijas vai visā teritorijā to neatļaut, jo ģeoloģiskie apstākļi nav tam piemēroti (Somija, Luksemburga un Beļģijas galvaspilsētas Briseles reģions). Arī dažas citas dalībvalstis nav atļāvušas CO_2 ģeoloģisko uzglabāšanu (Austrija, Igaunija, Īrija, Latvija, Slovēnija, Zviedrija) vai ir noteikušas uzglabāšanas ierobežojumus (Čehija[10], Vācija[11]).

Saskaņā ar *CCS* direktīvas 10. panta 1. punktu uzglabāšanas atļauju iesniegumi būtu jādara pieejami Komisijai, lai Komisija varētu sniegt nesaistošu atzinumu par tiem. Mērķis ir nodrošināt *CCS* direktīvas prasību konsekventu īstenošanu visā ES, kā arī palīdzēt veicināt sabiedrības uzticību *CCS*. Komisija 2012. gada 28. februārī pieņēma pirmo atzinumu šajā

---

8 Saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 258. panta 1. daļu.

9 *Vangkilde-Pedersen*, *T.* un citi. 2009. gads. *FP6* ES projekts „*GeoCapacity*", kura mērķis ir novērtēt oglekļa dioksīda ģeoloģiskās uzglabāšanas jaudu Eiropā; uzglabāšanas jauda, *WP2*, *D16* ziņojums, 166. lpp.; http://www.geology.cz/geocapacity/publications.

10 Līdz 2020. gada 1. janvārim Čehijā ir aizliegts CO_2 uzglabāt dabiskos akmens veidojumos.

11 Vācija ir noteikusi ierobežojumus uzglabājamajam CO_2 apjomam gadā: maksimālais valstī uzglabājamais daudzums ir 4 Mt CO_2, un maksimālais vienā uzglabāšanas vietā uzglabājamais daudzums ir 1,3 Mt CO_2.

jomā[12], pārskatot Nīderlandes izdotu sākotnējo atļauju par līdz 8,1 Mt CO_2 paredzēto pastāvīgo uzglabāšanu kolektorslānī Nīderlandes kontinentālajā šelfā.

Papildus *CCS* direktīvas transponēšanas pārbaudei un sākotnējās uzglabāšanas atļauju pārskatīšanai Komisija veic arī citas darbības, lai palīdzētu konsekventi īstenot *CCS* direktīvu visā ES. Saskaņā ar *CCS* direktīvas 27. panta 2. punktu 2009. gada septembrī tika izveidota informācijas apmaiņas grupa, kurā darbojas dalībvalstu eksperti. Līdz šim ir notikušas septiņas grupas sanāksmes. Lai nodrošinātu vispārēju metodoloģisku pieeju *CCS* direktīvas galveno noteikumu īstenošanai, 2011. gada martā tika publicēti četri norādījumu dokumenti.[13] Minētie norādījumu dokumenti galvenokārt paredzēti kompetentajām iestādēm un attiecīgajām ieinteresētajām personām. Pirmajā norādījumu dokumentā ir aprakstīts CO_2 uzglabāšanas dzīves cikla riska pārvaldības regulējums, savukārt pārējie trīs attiecas uz tādiem jautājumiem kā uzglabāšanas kompleksa raksturojums, CO_2 plūsmas sastāvs, monitorings un koriģējošie pasākumi, kritēriji atbildības nodošanai kompetentajai iestādei, finansiālais nodrošinājums un finanšu mehānisms.

3. ĪPAŠI AR ĪSTENOŠANU SAISTĪTI JAUTĀJUMI DALĪBVALSTĪS

3.1. Atļauja uzglabāt CO_2

Saskaņā ar *CCS* direktīvas 4. panta 3. punktu piemērotību izmantošanai par uzglabāšanas vietu nosaka, noskaidrojot potenciālā uzglabāšanas kompleksa un apkārtējās teritorijas raksturlielumus un veicot to novērtējumu saskaņā ar kritērijiem, kas paredzēti *CCS* direktīvas I pielikumā. Dalībvalstis, kuras atļauj uzglabāt CO_2 savā teritorijā, minēto noteikumu galvenokārt īstenojušas, iekļaujot I pielikumu savos tiesību aktos.

Ja dalībvalstis nosaka, ka ir nepieciešama izpēte, lai savāktu vajadzīgo informāciju CO_2 uzglabāšanas vietu atlasei, tām jānodrošina, ka neviena šāda izpēte nenotiek bez izpētes atļaujas saņemšanas. Lai gan dažās valstīs izpēte ir jāveic tikai tad, ja trūkst informācijas, lai uzreiz pieteiktos uzglabāšanas atļaujas saņemšanai, citās valstīs izpētes atļauja ir vajadzīga vienmēr. Dažas dalībvalstis (piemēram, Portugāle) izpētes apgabala tilpumu ierobežo tieši, bet citas dalībvalstis (piemēram, Bulgārija un Ungārija) ierobežo tikai virsmas platību, kas netieši nosaka maksimālo izpētes apgabala tilpumu. Dažas dalībvalstis (piemēram, Čehija, Spānija, Francija, Itālija, Polija un Apvienotā Karaliste) jau ir izdevušas izpētes atļaujas vai gatavojas tās izdot.

Saskaņā ar *CCS* direktīvas 6. pantu nevienu uzglabāšanas vietu nedrīkst izmantot bez uzglabāšanas atļaujas. Direktīvas 7.–11. pantā ir sīki aprakstīti uzglabāšanas atļauju iesniegumi, nosacījumi un saturs, kā arī iespējamas uzglabāšanas atļauju satura izmaiņas, pārskatīšana, atjaunināšana un atsaukšana. Minēto pantu transponēšanas noteikumi vairuma dalībvalstu tiesību aktos ir ļoti līdzīgi. Ņemot vērā arī to, ka Komisija pārskata sākotnējās uzglabāšanas atļaujas saskaņā ar 10. panta 1. punktu[14], ir paredzams, ka ar atļaujām saistītie noteikumi tiks konsekventi īstenoti visā ES.

3.2. Saistības attiecībā uz uzglabāšanas vietu darbību

CCS direktīvas 12. pantā ir noteikti CO_2 plūsmas pieņemšanas kritēriji un procedūras. Lai gan parasti dalībvalstu tiesību aktos, kuros transponēti direktīvas noteikumi, ir iekļauta vispārīga prasība, ka plūsmai galvenokārt jāsastāv no CO_2 un ka likvidēšanas nolūkos nedrīkst

[12] C(2012)1236 (http://ec.europa.eu/clima/policies/lowcarbon/ccs/implementation/docs/c_2012_1236_en.pdf).

[13] http://ec.europa.eu/clima/policies/lowcarbon/ccs/implementation/documentation_en.htm.

[14] Skatīt 2. nodaļu, kur sniegta precīzāka informācija par Komisijas pirmo sākotnējo uzglabāšanas atļauju ES pārskatu.

pievienot atkritumus, dažas dalībvalstis ir noteikušas konkrētus ierobežojumus CO_2 plūsmas komponentiem. Vairākas dalībvalstis, kuras ierobežo CO_2 uzglabāšanu savā teritorijā, vēl nav paziņojušas 12. panta transponēšanas noteikumus, bet lielākā daļa dalībvalstu ir paziņojušas par noteikumiem, kas paredz, ka uzglabāšanas vietas operators var pieņemt un iesūknēt CO_2 plūsmas tikai tad, ja plūsmu sastāva analīzes un riska novērtējuma rezultāts ir pozitīvs. Attiecībā uz procedūrām, kuras izmanto, lai uzraudzītu minēto prasību ievērošanu, dažas dalībvalstis nosaka, ka operatoriem ir regulāri jāziņo par CO_2 plūsmas sastāvu (piemēram, Igaunijā vismaz reizi mēnesī un Vācijā vismaz reizi sešos mēnešos).

Saskaņā ar monitoringa noteikumiem (13. pants) operatoriem ir jāveic iesūknēšanas iekārtu, uzglabāšanas kompleksa un attiecīgos gadījumos arī apkārtējās vides monitorings atbilstoši monitoringa plānam. Dalībvalstis, kuras atļauj savas valsts teritorijā uzglabāt CO_2, paredz prasību kā daļu no uzglabāšanas atļaujas iesnieguma kompetentajā iestādē apstiprināšanai iesniegt monitoringa plānu. Vairums dalībvalstu valsts tiesību aktos ir iekļāvušas prasības par monitoringa plāna atbilstību *CCS* direktīvas II pielikumam un ziņošanas prasībām[15] saskaņā ar *ETS* direktīvu[16]. Piemēram, Luksemburga pieprasa monitoringa rezultātus salīdzināt ar norisēm, kas prognozētas spiediena un tilpuma un piesātinājuma dinamiskajā 3D simulācijā.

Vairumā dalībvalstu operatoriem vismaz vienu reizi gadā ir jāsniedz ziņojums kompetentajām iestādēm, kā paredzēts *CCS* direktīvas 14. pantā. Daudzās dalībvalstīs ir noteikta prasība ziņot biežāk, ja kompetentā iestāde šādus ziņojumus pieprasa.

15. pantā ir prasīts ieviest tādu kārtējo un ārpuskārtas inspekciju sistēmu visiem uzglabāšanas kompleksiem, kuru rezultātus dara publiski pieejamus. Tās dalībvalstis, kuras atļauj uzglabāt CO_2 savas valsts teritorijā, ir ieviesušas noteikumu vismaz vienu reizi gadā veikt kārtējās inspekcijas, līdz apritējuši trīs gadi pēc slēgšanas. Vācijā ir noteikta stingrāka inspekciju prasība — kārtējo inspekciju veic vienu reizi gadā pat pēc uzglabāšanas vietas slēgšanas.

Saskaņā ar *CCS* direktīvas 16. pantu noplūžu vai nozīmīgu pārkāpumu gadījumā dalībvalstīm jānodrošina, ka operators ziņo kompetentajām iestādēm un veic vajadzīgos koriģējošos pasākumus. Dalībvalstis, kuras atļauj savā teritorijā uzglabāt CO_2, ir nodrošinājušas to, ka apstiprināšanai kompetentajā iestādē kā uzglabāšanas atļaujas iesnieguma daļa ir jāiesniedz koriģējošo pasākumu plāns. Dažas dalībvalstis ir noteikušas konkrētas papildu prasības, piemēram, soda naudu vai atļaujas atsaukšanu, gadījumiem, kad operators neveic koriģējošus pasākumus.

3.3. Slēgšanas un pēcslēgšanas pienākumi

Dalībvalstis, kuras atļauj uzglabāt CO_2 savā teritorijā, ir īstenojušas 17. pantu, kurā noteikts, ka pēc uzglabāšanas vietas slēgšanas operators joprojām ir atbildīgs par tās monitoringu, pārskatiem, koriģējošajiem pasākumiem un visām saistībām attiecībā uz kvotu nodošanu noplūžu gadījumā, līdz atbildība par uzglabāšanas vietu tiek nodota kompetentajai iestādei. Pēcslēgšanas plāns minētajam periodam ir jāsagatavo saskaņā ar *CCS* direktīvas II pielikumu, kurā ir uzskaitītas monitoringa prasības.

Dalībvalstis, kuras atļauj uzglabāt CO_2 savas valsts teritorijā, ir īstenojušas arī 18. pantu, kurā paredzēts, ka atbildība par uzglabāšanas vietu tiek nodota kompetentajai iestādei tikai tad, ja operators ir izpildījis konkrētus nosacījumus. Šie nosacījumi ir, piemēram, finansiālu

---

[15] Komisijas 2007. gada 18. jūlija Lēmums Nr. 2007/589/EK, ar ko nosaka pamatnostādnes siltumnīcefekta gāzu emisiju monitoringam un ziņošanai par tām, ko nesen aizstāja ar Komisijas 2012. gada 21. jūnija Regulu (ES) Nr. 601/2012 par siltumnīcefekta gāzu emisiju monitoringu un ziņošanu (OV L 181, 12.7.2012., 30.–104. lpp.).

[16] Eiropas Parlamenta un Padomes 2003. gada 13. oktobra Direktīva 2003/87/EK, ar kuru nosaka sistēmu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecībai Kopienā un groza Padomes Direktīvu 96/61/EK (OV L 275, 25.10.2003., 32.–46. lpp.).

ieguldījumu pieejamība, lai segtu izmaksas saistībā ar pienākumiem pēc nodošanas, un tāda ziņojuma iesniegšana, kurā apkopoti pierādījumi, ka uzglabātais CO_2 tiks pilnīgi un pastāvīgi ietverts. Vairuma dalībvalstu tiesību aktos ir noteikts, ka minimālais laikposms no uzglabāšanas vietas slēgšanas līdz atbildības nodošanai ir vismaz 20 gadi, izņemot gadījumus, kad kompetentā iestāde jau agrāk tiek pārliecināta, ka uzglabātais CO_2 tiks pilnīgi un pastāvīgi ietverts. Dažas dalībvalstis ir izvēlējušās ilgāku — 30 vai 40 gadu — standarta laikposmu, bet citas valstis vēlas to noteikt tikai katrā gadījumā atsevišķi.

3.4. Finanšu garantijas

CCS direktīva nodrošina divus finanšu mehānismus — finansiālo nodrošinājumu uz laiku līdz atbildības nodošanai un finansiālo ieguldījumu uz laiku pēc atbildības nodošanas.

Saskaņā ar *CCS* direktīvas 19. pantu potenciālajiem operatoriem ir jāsniedz finansiālais nodrošinājums, lai nodrošinātu, ka tiks izpildītas visas saistības, kas izriet no uzglabāšanas atļaujas, gan darbības periodā, gan slēgšanas un pēcslēgšanas periodā, tostarp saistības attiecībā uz kvotu nodošanu noplūžu gadījumā. Finansiālā nodrošinājuma mērķis ir nodrošināt, ka tiek segtas izmaksas, kas attiecas uz minēto saistību izpildi (piemēram, par monitoringu vai pasākumiem noplūžu gadījumā), ja operators nevar tās segt. Finansiālajam nodrošinājumam ir jābūt derīgam un spēkā esošam pirms iesūknēšanas sākšanas, un operatoram tas ir jāiesniedz kā uzglabāšanas atļaujas pieteikuma daļa. Lai gan daudzas dalībvalstis tiesību aktos tikai atspoguļo 19. pantā minētās prasības, dažas dalībvalstis ir pieņēmušas papildu prasības un izstrādājušas pamatnostādnes par konkrētiem instrumentiem un finansiālā nodrošinājuma aprēķinu. Piemēram, Ungārija saskaņā ar 1993. gadā pieņemto likumu par derīgu izrakteņu ieguvi ir noteikusi minimuma finansiālo nodrošinājumu HUF 200 miljonu apmērā (apmēram EUR 671 000)[17]. Dažas dalībvalstis iesaka finansiālā nodrošinājuma jomā izmantot tādus iespējamos finanšu instrumentus kā pietiekamu apdrošināšanas segumu, īpašu darījuma bankas kontu, bankas garantiju vai mātesuzņēmuma garantiju. Šie instrumenti ir ieteikti arī 4. norādījumu dokumentā[18].

Saskaņā ar *CCS* direktīvas 20. pantu operatori nodrošina finansiālo ieguldījumu, kas pieejams kompetentajai iestādei, pirms notikusi atbildības nodošana, lai segtu izmaksas pēc atbildības nodošanas. Dalībvalstis, kuras atļauj uzglabāt CO_2 savā teritorijā, ir nodrošinājušas, ka ieguldījuma summā būs ņemti vērā *CCS* direktīvas I pielikumā minētie kritēriji un CO_2 uzglabāšanas vēsture konkrētajā vietā un ka minētais ieguldījums segs vismaz paredzētās monitoringa izmaksas 30 gadu laikposmā. Dažas dalībvalstis paredz papildu prasības attiecībā uz finansiālo ieguldījumu. Piemēram, Vācijā ir noteikts, ka operatoram katrā darbības gadā ir jāiekrāj 3 % no summas, ko ietaupa emisijas tiesību īpašnieks, uzglabājot CO_2. Minētā summa tiks glabāta procentus nesošā kompetentās iestādes depozīta kontā un tiks kompensēta ar nodrošinājumu pirms atbildības nodošanas. Piemēram, Čehijā, nosakot finansiālo ieguldījumu, ir jāņem vērā paredzētās monitoringa izmaksas vismaz 50 gadu laikposmā pēc atbildības nodošanas.

3.5. Sešu direktīvu grozījumi un pārrobežu jautājumi

Ar *CCS* direktīvu tika grozītas sešas esošas ES direktīvas, lai nodrošinātu augstu vides un cilvēku veselības aizsardzības līmeni pret CO_2 ģeoloģiskās uzglabāšanas riskiem.

Visas dalībvalstis, kuras paziņoja Komisijai par saviem transponēšanas pasākumiem, paziņoja arī par *CCS* direktīvas 31., 35. un 37. panta īstenošanu, ar ko attiecīgi:

---

[17] Minētā summa tika konvertēta EUR atbilstoši Eiropas Centrālās bankas 2013. gada 22. novembra euro valūtas maiņas kursa atsauces likmei: http://www.ecb.int/stats/exchange/eurofxref/html/index.en.html.

[18] http://ec.europa.eu/clima/policies/lowcarbon/ccs/implementation/docs/gd4_en.pdf.

- groza IVN direktīvas I un II pielikumu, lai iekļautu uzglabāšanas vietas un CO_2 plūsmu uztveršanu un transportēšanu ģeoloģiskās uzglabāšanas nolūkā;
- izslēdz CO_2, kas uztverts un transportēts ģeoloģiskās uzglabāšanas nolūkā, no instrumentiem, kas saistīti ar Atkritumu pamatdirektīvu[19];
- groza Rūpniecisko emisiju direktīvas I pielikumu, lai iekļautu CO_2 plūsmu uztveršanu ģeoloģiskai uzglabāšanai kā vienu no direktīvas aptvertajām darbībām.

Visas dalībvalstis, kuras paziņoja Komisijai par saviem transponēšanas pasākumiem, paziņoja arī par *CCS* direktīvas 33. panta īstenošanu, ar ko groza Lielo sadedzināšanas iekārtu direktīvu[20]. Saskaņā ar minēto pantu dalībvalstīm ir jānodrošina, ka to sadedzināšanas iekārtu operatori, kuru elektroenerģijas ražošanas jauda ir 300 MW vai lielāka, novērtē tehniskos un ekonomiskos nosacījumus, kas ir vajadzīgi, lai turpmāk izmantotu oglekļa uztveršanu un uzglabāšanu. Ja novērtējums ir pozitīvs, nodrošina, ka objektā ir paredzēta piemērota vieta iekārtām, kas ir vajadzīgas CO_2 uztveršanai un saspiešanai. Apvienotajā Karalistē tika izdoti papildu norādījumi, kuros noteikts, ka netiks atbalstīta nevienas tādas jaunas sadedzināšanas iekārtas uzstādīšana, kuras elektroenerģijas ražošanas jauda ir 300 MWe vai vairāk, ja netiek pierādīts, ka tā atbilst 33. pantā minētajiem kritērijiem. Minētajos norādījumos ir arī izklāstīts, kāda informācija pieteikumu iesniedzējiem jāiesniedz, lai to apliecinātu.

Vairākas dalībvalstis (piemēram, Vācija, Francija, Ungārija, Polija, Rumānija, Slovēnija un Apvienotā Karaliste) ziņoja par šā Lielo sadedzināšanas iekārtu direktīvas grozījuma praktisku piemērošanu pēc 2009. gada 25. jūnija. Piemēram, Manheimā, Vācijā, tika rezervēta 6 000 m^2 liela platība lielas sadedzināšanas iekārtas objektā (kam atļauja izsniegta 2009. gada 27. jūlijā), lai vēlāk to varētu pielāgot CO_2 uztveršanai.

Ar *CCS* direktīvas 32. un 34. pantu groza attiecīgi Ūdens pamatdirektīvu[21], lai atļautu CO_2 iesūknēšanu sālsūdens kolektorslāņos, un Direktīvas par atbildību vides jomā III pielikumu[22], lai iekļautu CO_2 uzglabāšanas vietu darbību. Minētos pantus transponēs tās dalībvalstis, kuras atļauj uzglabāt CO_2 savā teritorijā.
Daudzas dalībvalstis ir pieņēmušas īpašus tiesību aktu noteikumus par CO_2 pārrobežu transportēšanu un pārrobežu uzglabāšanas vietām vai kompleksiem, tomēr tikai dažām valstīm ir pieredze saistībā konkrēti ar *CCS* pārrobežu transportēšanu un pārrobežu uzglabāšanu. Kā vienu šādas pārrobežu sadarbības piemēru var minēt Ziemeļjūras baseina darba grupu, kur Vācijas, Nīderlandes un Apvienotās Karalistes publiskas un privātas struktūras ir izstrādājušas kopīgus principus attiecībā uz CO_2 transportēšanas, iesūknēšanas un pastāvīgas uzglabāšanas Ziemeļjūrā zem jūras gultnes pārvaldību un kontroli[23].

---

19 Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 19. novembra Direktīva 2008/98/EK par atkritumiem un par dažu direktīvu atcelšanu (OV L 312, 22.11.2008., 3.–30. lpp.), tostarp Direktīvas 2006/12/EK par atkritumiem atcelšanu.

20 Direktīva 2001/80/EK par ierobežojumiem attiecībā uz dažu piesārņojošo vielu emisiju gaisā no lielām sadedzināšanas iekārtām (OV L 309, 27.11.2001., 1.–21. lpp.), ko, sākot no 2016. gada 1. janvāra, atceļ minētā Rūpniecisko emisiju direktīva.

21 Eiropas Parlamenta un Padomes 2000. gada 23. oktobra Direktīva 2000/60/EK, ar ko izveido sistēmu Kopienas rīcībai ūdens resursu politikas jomā (OV L 327, 22.12.2000., 1.–73. lpp.).

22 Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 21. aprīļa Direktīva 2004/35/EK par atbildību vides jomā attiecībā uz videi nodarītā kaitējuma novēršanu un atlīdzināšanu (OV L 143, 30.4.2004., 56.–75. lpp.).

23 *Storing CO_2 under the North Sea Basin: A key solution for combating climate change* (2007. gads), pieejams šajā tīmekļa vietnē: http://www.globalccsinstitute.com/category/organisation/north-sea-basin-task-force, un *One North Sea: A study into North Sea cross-border CO_2 transport and storage* (2010. gads); pieejams šajā tīmekļa vietnē: http://www.npd.no/no/Publikasjoner/Rapporter/Samarbeider-om-CO2-lager/.

4. NOSLĒGUMA PIEZĪMES

Novērtējumos, kuri veikti saistībā ar ES ceļvedi virzībai uz konkurētspējīgu ekonomiku ar zemu oglekļa dioksīda emisiju līmeni 2050. gadā[24] un Enerģētikas ceļvedi 2050. gadam[25], norādīts, ka *CCS* tehnoloģijai, ja tā tiks komercializēta, būs liela nozīme ES pārejā uz mazoglekļa energosistēmu. Lai atbalstītu *CCS* demonstrējumus un vēlāku ieviešanu videi drošā veidā un veicinātu sabiedrības uzticību *CCS* tehnoloģijai, liela nozīme ir pareizam un konsekventi īstenotam *CCS* tiesiskajam regulējumam Eiropā, jo īpaši attiecībā uz uzglabāšanas vietu izvēli, darbību, slēgšanu un pēcslēgšanu, kā arī novērtējumam par lielo sadedzināšanas iekārtu pielāgošanu CO_2 uztveršanai.

Saskaņā ar šo ziņojumu patlaban visas dalībvalstis ir Komisijai paziņojušas par transponēšanas pasākumiem. Šajā sakarā vairums dalībvalstu izvēlējās pieņemt jaunus īpašus tiesību aktus par CO_2 ģeoloģisko uzglabāšanu un grozīt esošos tiesību aktus. Vairums dalībvalstu sadalīja pienākumus vairākām kompetentajām iestādēm. Iespējamo CO_2 uzglabāšanas vietu novērtēšana turpinās, dažas dalībvalstis izdod izpētes atļaujas, un Komisija pārskata vienu sākotnējo uzglabāšanas atļauju. Dalībvalstis, kuras atļauj uzglabāt CO_2 savā teritorijā, ir paziņojušas, ka ir īstenojušas noteikumus par monitoringu, ziņošanu un inspekcijām, noplūdēm un nozīmīgiem pārkāpumiem, slēgšanas un pēcslēgšanas pienākumiem, kā arī diviem finanšu mehānismiem, kas paredzēti *CCS* direktīvā. No tām dalībvalstīm, kuras ierobežo CO_2 uzglabāšanu savas valsts teritorijā vai to aizliedz, dažas transponēja tikai tos direktīvas noteikumus, kas attiecas uz *CCS* uztveršanu un transportēšanu, bet citas dalībvalstis transponēja visus direktīvas noteikumus, tostarp pantus, kas attiecas uz CO_2 uzglabāšanu.

Komisija uzsver, ka ir ļoti svarīgi konsekventi īstenot *CCS* direktīvu visā ES. Tāpēc Komisija risina pārkāpumu lietas par transponēšanas pasākumu nepilnīgu paziņošanu un pārbauda, vai paziņotie pasākumi pēc būtības atbilst *CCS* direktīvas noteikumiem. Informācija, kas apkopota saistībā ar šo ziņojumu, un vispārējā pieredze, kas gūta saistībā ar *CCS*, kā arī tehniskais progress un jaunākās zinātnes atziņas būs pamatā nākamajam Komisijas ziņojumam, kurā jo īpaši tiks novērtēti tie *CCS* aspekti, kas minēti direktīvas 38. panta 2. punktā. Pārskata ziņojums jānosūta Eiropas Parlamentam un Padomei līdz 2015. gada 31. martam.

[24] COM(2011) 112 galīgā redakcija.
[25] COM(2011) 885 galīgā redakcija.